Nicolae Herlea, un miracol al artei lirice românești

(Grigore Constantinescu – 27 august 2013)

Marele artist liric Nicolae Herlea este sărbătorit de către toți iubitorii muzicii pentru fiecare răstimp adăugat vârstei sale, ajunsă acum la 86 de ani. „Nicolae Herlea este pentru România ceea ce Șaliapin a însemnat pentru Rusia" – iată cuvinte emblematice apărute în cronica timpului, reprezentând succint imaginea unei personalități cu aură legendară.

Cine a avut, ca mine, privilegiul să se afle cândva în preajma artistului, a fost desigur impresionat de extraordinara sa modestie, proprie numai acelor oameni pentru care atingerea idealului nu reprezintă un scop în sine, ci împlinirea spirituală a propriului crez în frumos, bine și cinste. Maestrul Nicolae Herlea, aplaudat pe cele mai mari scene ale lumii, are căldura și iubirea prin care relațiile sale cu oamenii devin firești, apropiate și necesare. În componenţa personalității sale am descoperit astfel primordial deosebitul respect manifestat față de artă, față de artiști.

Dincolo de disticțiile care, încă din perioada afirmării sale de tinerețe, i-au deschis drumul spre faima mondială, poate că principala cale urmată, în ascensiunea spre măiestrie, a fost reprezentată de propria sa lucrare asupra desăvârșirii artistice, a șlefuirii glasului, pe care Nicolae Herlea mărturisea că îl consideră „darul lui Dumnezeu". Respectându-și înzestrările, cunoscând mesajul care i-a fost încredințat și iubind vocația de interpret liric, Maestrul a înaintat, într-o spectaculoasă ascensiune, cucerind cu o rapiditate impresionantă treptele succesului mondial. Poate fi surprinzător că vorbim, în astfel de împrejurări, despre strategie, într-o asemenea istorie a carierei sale ? Ar fi astfel, numai dacă despărțim artificial și rece, asemenea unui calcul, gândul propriilor evaluări, de implicarea necondiționată, emoțională a interpretului. Așa ceva nu s-a întâmplat însă cu Nicolae Herlea, care privea fiecare spectacol al său drept un virtual eveniment.

Enumerarea, chiar fugitivă, a prezențelor lui Nicolae Herlea, în alte teatre decât cele românești, corespunde aproape cu o sinteză-inventar a existenței celor mai prestigioase scene lirice ale secolului XX. Vraja artei Maestrului este una dintre bogățiile spiritualității noastre naționale. Descrierea acestei voci inconfundabile este aproape imposibil de concretizat în cuvinte, chiar dacă s-ar folosi un limbaj poetic de filiație eminesciană. Toate acestea fără ostentație, cu o noblețe a firescului proprie doar celor care au primit, prin grația divinității, harul și și-au înțeles misiunea, de a sluji Arta, Muzica lirică și Țara, sub o deviză care ar putea fi formulată astfel **– Per aspera ad astra!**